

COMMUNICATIE- & CONFLICT ATTITUDE TRAINING

Geïntegreerd project in het basisonderwijs. April 2016

Dit project is ontstaan vanuit de beroepservaringen van een bemiddelaar gepassioneerd door conflictbeheersing in de ruimste zin van het woord. Na jaren veldwerk kwam zij tot de opmerkelijke bevinding, dat de nochtans uiteenlopende diensten die juristen op verschillende vlakken leveren en die allemaal met conflictbeheersing te maken zouden moeten hebben, niet leiden tot genoegdoening voor de betrokkenen. In onze steeds complexer wordende maatschappij zijn ook conflicten complexer, gevarieerder en zijn de betrokkenen steeds jonger. Noch de traditionele aanpak van preventie zowel als remediëring, noch de al wat alternatieve, lijken efficiënt. In de persoonlijke zoektocht naar een afdoende, strijdarme manier van omgaan met conflict ontstond dit project.

Het gehanteerde vertrekpunt was dat zelfbehoud in menselijk gedrag/interactie altijd een rol zal spelen maar echte 'strijd' doorgaans kan vermeden worden. Dit kan door het aanleren/trainen in andere reactievormen op 'aanvallen' van onze mede-ego-beschermers. Vooreerst wordt geleerd/getraind om anders om te gaan met bepaalde emoties (individueel). Op basis van deze kunde (kennis en inzicht) wordt gebouwd aan attitudes (vaardigheden) met het doel om conflicten (ook algemeen) beheersbaar te maken of te houden.

Reactiepatronen kunnen wijzigen naarmate het ouder worden en precies daarom richt dit project zich tot jonge kinderen. Zolang de verbale mogelijkheden van de kinderen beperkt zijn moet er meer met beelden worden gewerkt. Zo kan men dan eigenlijk ook al met kleuters aan de slag. Want hoe jonger men zich deze attitudes eigen kan maken, hoe vlugger ze de reflexmatige omgaan met enige vorm van agressie zullen beïnvloeden.

In dit model worden kinderen getraind in een non-agressieve manier van omgaan met velerlei vormen van conflict, zodat de kans reëler wordt, dat ze als volwassenen niet voor het strijd-model kiezen. De kinderen worden 'getoond' waar het in conflicten echt om gaat (vooral en zeker: verstrikt raken in emoties). Ze krijgen de overtuiging mee zelf iets aan hun situatie te kunnen doen, hun empathisch vermogen wordt aangewakkerd, enz. Ze zullen hun nieuwe conflictvaardigheden onmiddellijk kunnen toepassen bij hun vriendjes in de klas maar zeker ook thuis. (Veel kinderen zitten ook thuis klem.) Jonge volwassenen en volwassenen, die zich deze kennis, inzicht en vaardigheden hebben eigen gemaakt, zullen niet zo snel het hoofd op hol laten brengen door een omgeving die vaak louter uit eigenbelang oproept tot strijd.

Nu kinderen veel tijd doorbrengen op school, heeft deze ook op vlak van de algemene ontwikkeling een belangrijke rol te vervullen. Het aanleren van deze attitudes zal ook direct leiden tot stressreductie/hoger welbevinden binnen de schoolmuren en indirect tot betere schoolresultaten. Deze conflictattitude draagt bij tot een samenleving die een andere invulling geeft aan schuld, genoegdoening en verzoening.

Het project bestaat uit een individueel luik en een breder groepsgericht luik.

In het individuele luik, garandeert de trainer, op een veilige, intieme plek 'binnen de school', de vertrouwelijkheid van de gesprekken. De leerling krijgt door toepassing van verschillende technieken inzicht in zijn gedrag en er wordt geoefend in oprecht en geweldloos uiten van emoties. Ze worden aangezet om zelf oplossingen aan te brengen, en worden uitgenodigd om dingen anders aan te pakken. Zo zullen de kinderen weerbaarder worden en hun veerkracht (beter bestand tegen negatieve invloeden van anderen) verhogen.

Het groepsgericht luik omvat een veelheid van werkvormen, waaronder de effectieve bemiddeling (mediation) binnen de schoolgemeenschap en trainingsmomentjes in conflicthantering binnen het gewone klasgebeuren.

Ze ondervinden aan 'den lijve' dat ze zelf door aanpassen van hun eigen gedrag, invloed hebben op het gedrag van de anderen, ze oefenen in de individuele sessies hoe ze een probleem, een frustratie, een last in groep kunnen aankaarten en er iets kunnen aan doen door concrete voorstellen op tafel te leggen, ze zullen leren omgaan en gebruik maken van een derde bemiddelaar.

Door de integratie in het klasgebeuren wordt communicatie & conflicthantering onderdeel van het groepsgebeuren, van de gemeenschap. Ze kunnen hun ervaringen uitwisselen ze kunnen alleen dan ook ervaren wat hun nieuw verworven inzichten en vaardigheden kunnen opleveren.

Het integreren van kringgesprekmomenten en rollenspellen in het dagdagelijkse klasgebeuren maakt naast het 'veilig-interactie-moment' met de trainer, essentieel deel uit van dit project.

Intussen loopt het project enkele jaren concreet in een lagere school en de vruchten kunnen worden geplukt. Vooral verbazingwekkend is de beperkte tijdsinvestering die maar vereist is om werkelijke resultaten te bereiken. Het gedrag van de kinderen veranderd, ze krijgen meer controle op hun emoties, ze worden communicatiever, er zijn minder conflicten en ontstaan die wel dan worden ze meestal 'in de kiem' aangepakt doordat de kinderen zelf naar bemiddeling vragen.